



การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพร
บ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก
THE DESIGN AND DEVELOPMENT OF HEMP PRODUCTS BY COMMUNITY
ENTERPRISES IN BAN SEREE RAT, CHONG KHEAP SUB DISTRICT,
PHOP PHRA DISTRICT, TAK PROVINCE

จักรพันธ์ วงศ์ฤกษ์ดี^{1*}, ธนภรณ์ นาคนรินทร์², ซินเนีย รัตภัทธ³ และ ขจรอรุณพณ พงศ์วิริทธิ์ธร⁴

อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก^{1,2,3}

อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น และ โรงเรียนการจัดการเพื่อนักบริหาร⁴

ผู้รับผิดชอบบทความ: wonglerdee@gmail.com

Chakkapan Wongrerdee^{1*}, Thanaporn Naknarin², Zinnia Ratipat³

and Kajornatthapol Pongwiritthon⁴

Lecturer-Faculty of Business Administration,

Rajamangala University of Technology Lanna Tak^{1,2,3}

Lecturer-Faculty of Business Administration, Northern College,

ADVEX Management School⁴

Corresponding author*: wonglerdee@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยเริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด 30 คน ตามวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง คือ 1) กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนบ้านเสรีราษฎร์ และ 2) กลุ่มลูกค้าที่เข้ามาซื้อผลิตภัณฑ์ เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มฯ โดยใช้หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม และพัฒนาให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ที่ได้ศึกษา จากนั้นนำผลิตภัณฑ์ชุมชนที่

Received: 8 December 2024

Revised: 26 February 2025

Accepted: 10 March 2025

Online publication date: 29 June 2025



พัฒนาขึ้นใหม่นี้ไปประเมินความพึงพอใจ โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริโภคจำนวน 390 ราย ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเสรีราษฎร์ มีความต้องการที่จะผลักดันและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงเพื่อเพิ่มมูลค่า จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ชากัญชง สบู่กัญชง และยาหม่องกัญชงที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม 2) การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงนั้นมาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สะท้อนให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์ของตำบลช่องแคบ ชุมชนแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ตำบลช่องแคบ เช่น ไร่กัญชง และใบกัญชง เป็นต้น และ 3) ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ที่พัฒนาขึ้นมีภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58)

คำสำคัญ : ผลิตภัณฑ์กัญชง / วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพร / บ้านเสรีราษฎร์

Abstract

This mixed-methods research aims to study the demand for designing and developing hemp-based products for the Seri Rat Herbal Processing Community Enterprise and to develop hemp products tailored to this community in Phop Phra District, Tak Province. The study begins with data collection on product development needs, involving 30 key informants selected through purposive sampling: (1) members of the Seri Rat Community Enterprise and (2) customers purchasing the products. The collected data were analyzed to design and develop unique hemp products for the community using a participatory community-based product design approach. The development process was guided by the acquired knowledge and community input. The newly developed community products were subsequently evaluated for consumer satisfaction using a questionnaire administered to 390 respondents, selected through purposive sampling. Descriptive statistics were used for data analysis.

The findings indicate that: 1) the Seri Rat Community Enterprise seeks to promote and develop hemp-based products to enhance their value, focusing on three key products-hemp tea, hemp soap, and hemp balm each reflecting the



community's unique identity; 2) the design and development process was highly participatory, incorporating local characteristics of Chong Khaeb Subdistrict, such as hemp farms and hemp leaves, into the product designs to reflect the distinct identity of the area; and 3) consumer satisfaction with the newly developed hemp products was rated as very high, with an overall mean score of 4.58.

Keywords: Hemp Products / Herbal Processing Community Enterprise /

Ban Seri Rat

บทนำ

ปัจจุบันกัญชง (Hemp) ได้รับความสนใจอย่างมากหลังจากรัฐบาลประกาศให้สามารถขออนุญาตปลูก ผลิต นำเข้าเมล็ดพันธุ์ ครอบครอง และจำหน่ายได้ ด้วยคุณประโยชน์ที่หลากหลายประกอบกับความต้องการในตลาดโลกที่มีแนวโน้มเปิดกว้างมากยิ่งขึ้นทำให้กัญชงมีศักยภาพที่จะกลายเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ของไทย สามารถต่อยอดเป็นสินค้าอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้มหาศาล ประเทศไทยมีความสามารถด้านการเพาะปลูกและการผลิตสูง จึงมีโอกาสดำเนินการเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ และสามารถเติบโตในตลาดกัญชงโลกได้ ทั้งนี้ การประกอบธุรกิจกัญชงได้เชื่อมโยงสู่ห่วงโซ่อุตสาหกรรมอย่างน้อย 5 กลุ่ม ได้แก่ เครื่องดื่ม อาหาร ยาและอาหารเสริม เครื่องแต่งกาย และผลิตภัณฑ์ดูแลส่วนบุคคล ด้วยมูลค่าตลาดกัญชงรวมประมาณ 15.8 พันล้านบาท ใน 5 ปีข้างหน้า อย่างไรก็ตาม เกษตรกรและผู้ประกอบการยังคงเผชิญความท้าทายหลายด้าน เช่น การพัฒนาสายพันธุ์กัญชงเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ความชัดเจนของกฎหมายในการรับรองเพื่อประกอบธุรกิจ เป็นต้น (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2564)

สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญานั้น ในรอบหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญในการสืบค้นข้อมูล การค้นหาเอกลักษณ์ที่สะท้อนความเป็นตัวตนของชุมชนมาอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนไทยที่จะทำให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ โดยให้มีอัตลักษณ์และจุดเด่นของท้องถิ่น วิถีชีวิตและประสบการณ์ของกลุ่มคนในท้องถิ่นผสมผสานกับวัสดุและกระบวนการผลิตด้วยมือหรือหัตถกรรม ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จะมีรูปแบบที่ประณีต เรียบง่าย อาจเริ่มจากการผลิต



เพื่อใช้เองก่อน จากนั้นจึงแบ่งปันกันในชุมชน เมื่อการผลิตเหลือเพื่อจึงจัดตั้งเป็นกลุ่มชุมชนผลิตขายเป็นรายได้ใน (ประทับใจ สุวรรณธาดา และ ศักดิ์ชาย สิกขา, 2561)

ผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก มีการเพิ่มมูลค่าสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นและเพิ่มทุนทางวัฒนธรรมที่ดี ซึ่งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตั้งอยู่ที่ 111/1 หมู่ที่ 6 ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2559 โดยสภาองค์กรชุมชนช่องแคบ ได้รับขึ้นทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2563 มีผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ One Tambon One Product (OTOP) อยู่จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ คือ 1) กาแฟอินทรีย์คั่วมือผสมสมุนไพรโรยละหะ 2) น้ำมันเขียว สบู่สมุนไพรสด และ 3) น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น โดยหลังจากที่คณะทำงานได้ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการแล้วพบว่าทางกลุ่มมีความต้องการที่จะผลักดันและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชง เนื่องจากภายในชุมชน และสมาชิกของกลุ่มเป็นเกษตรกรผู้เพาะปลูกกัญชงอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ขาดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกัญชงเพื่อเพิ่มมูลค่า และสามารถสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มให้มากยิ่งขึ้นด้วย นอกจากนี้การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงยังสามารถช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกต้นกัญชงในพื้นที่ให้มีรายได้มากขึ้นได้

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการจัดทำโครงการการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เป็นหนึ่งในโครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) จะช่วยในการเพิ่มศักยภาพด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตากได้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งช่วยสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตากได้ช่องทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความต้องการผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพร บ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพร บ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก” มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษา และรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชงจากการลงพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดในโครงการวิจัย โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน (ประเวศน์ มหารัตนสกุล, 2557) คือ 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การถ่ายภาพ และการถ่ายวิดีโอ เป็นต้น 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ใช้ไม่ได้เก็บรวบรวมเอง แต่มีผู้อื่นหรือ หน่วยงานอื่นๆ ทำการเก็บรวบรวมไว้แล้ว

2. การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ก่อนนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยมีลักษณะคำถามปลายปิด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประเมินในส่วนของความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชง ลักษณะคำถามเป็นการถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชง มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งความสำคัญเป็น 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบบวัดนี้จะถามความเห็น โดยให้ผู้ตอบตอบในระดับความสำคัญต่อการตัดสินใจต่อยังด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชง ส่วนที่ 3 ข้อมูลข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก มีลักษณะแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open Form) เป็นแบบสอบถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามจะสามารถตอบคำถามตามความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรูปแบบในการวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ ซึ่งทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากการให้ข้อมูลมีความสำคัญกับงานวิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 30 คน แบ่งเป็น



2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนบ้านเสรีราษฎร์ และ 2) กลุ่มลูกค้าที่เข้ามาซื้อผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์กัญชงที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มฯ โดยใช้หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม และพัฒนาให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ที่ได้ศึกษา และดำเนินการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถประมวลผลได้ผ่านโปรแกรม Google Docs แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติต่อไป

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ และระดับเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 ระดับความพึงพอใจ ดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 ระดับความพึงพอใจ ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 ระดับความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.50 ระดับความพึงพอใจ พอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 ระดับความพึงพอใจ น้อย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนาเป็นสถิติที่ใช้เพื่ออธิบาย บรรยาย หรือสรุป ลักษณะของกลุ่มข้อมูลที่เป็นตัวเลข ที่เก็บรวบรวมมาซึ่งไม่สามารถอ้างอิงลักษณะประชากรได้ (ยกเว้นมีการเก็บข้อมูลของประชากรทั้งหมด) โดยการวิเคราะห์เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก พบว่า กัญชงสามารถแปรรูป และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ที่หน้าจับตามองเป็นอย่างมาก โดยประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากส่วนของกัญชงที่ไม่จัดเป็นยาเสพติด ได้แก่ ใบที่ไม่ติดกับช่อดอก กิ่ง ก้าน ลำต้น เปลือก ราก และเมล็ดกัญชงรวมถึงสารสกัด Cannabidiol (CBD) และกากที่เหลือจากการสกัดซึ่งต้องมีปริมาณ THC ไม่เกิน 0.2% น้ำมัน และสารสกัดจากเมล็ดกัญชง เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ การศึกษาวิจัย และการผลิตผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทั้งนี้ต้องได้รับมาจากสถานที่ปลูกหรือผลิตในประเทศที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น กัญชงนั้นนิยมนำมาประกอบผลิตภัณฑ์อาหาร ยาและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารหลายประเภท และสามารถผสมเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางเพราะมีคุณสมบัติลดการอักเสบเหมาะสำหรับผู้มีปัญหาผิว (ธนากร ทั้งเรื่อง และ วลัยลักษณ์ พันธุ์รี,



2567) ดังนั้นในโครงการนี้คณะผู้วิจัยร่วมกับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก มีเป้าหมายในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วยง เพื่อยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์จากกล้วยงในพื้นที่อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ซึ่งเป็นแหล่งปลูกกล้วยง ที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยได้ดำเนินการจากการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกล้วยง มีผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด 30 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม จากวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ 1) กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนบ้านเสรีราษฎร์ และ 2) กลุ่มลูกค้าที่เข้ามาซื้อผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์กล้วยงที่เป็นเอกลักษณ์ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก โดยใช้หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการพัฒนาให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ที่ได้ศึกษา และนำความคิดเห็นของผู้ประเมินในส่วนของการพัฒนาผลิตภัณฑ์กล้วยง ที่มีลักษณะคำถามเป็นการถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกล้วยง และนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกล้วยงของกลุ่มฯ จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กล้วยง สุกกล้วยง และยาหม่องกล้วยง ที่เป็นเอกลักษณ์ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์กล้วยงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก พบว่า วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก มีรายละเอียด คือ ปัญหาของการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ยังขาดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วยงเพื่อเพิ่มมูลค่า การขาดองค์ความรู้ในการจัดการในการตั้งกลุ่มในช่วงแรก ขาดการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตลอดจนการออกแบบ และพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกล้วยงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก จากการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกล้วยง มีผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด 30 คน คือ 1) กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนบ้านเสรีราษฎร์ และ 2) กลุ่มลูกค้าที่เข้ามาซื้อผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม พบว่ามีความคิดเห็นที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ของกลุ่มฯ จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กล้วยง สุกกล้วยง และยาหม่องกล้วยง ซึ่งในการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมเป็นการสร้างเอกลักษณ์ของท้องถิ่นควมมีรูปแบบที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก คือ พืชประจำท้องถิ่นอย่างกล้วยง เช่น ไร่กล้วยง และใบกล้วยง เป็นต้น อยู่บนฉลากผลิตภัณฑ์ด้วย เพื่อชูจุดเด่น



ของพืชประจำท้องถิ่น และแสดงข้อมูลเกี่ยวกับคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์จากกัญชง และข้อมูลของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก เช่น ที่อยู่ โลโก้ของกลุ่มฯ และเบอร์โทรศัพท์เพื่อใช้สำหรับผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ หรือผู้บริโภคสามารถติดต่อกับผู้ประกอบการได้โดยตรงเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อซ้ำอีกด้วย



ภาพประกอบที่ 1 ผลิตภัณฑ์ชาใบกัญชงที่ได้รับการออกแบบ และพัฒนา

พื้นที่ อำเภอพบพระ เป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองอย่าง “ม้ง” อาศัยอยู่จึงมีการปลูกกัญชง เป็นจำนวนมาก เพื่อใช้ในวัฒนธรรมของชนเผ่าทางวิสาหกิจชุมชน จึงมีแนวคิดที่จะแปรรูปกัญชง เพื่อเพิ่มมูลค่า และช่วยสร้างรายได้ ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกกัญชงในพื้นที่ สรรพคุณยาหม่องกัญชง ช่วยทำให้อาการคันคลาย ด้วยคุณสมบัติของ CBD ปวดกล้ามเนื้อ ผิวอักเสบ ลดการอักเสบของผิว ลดความอ่อนแอ ลดอาการเวียนศีรษะ เพิ่มความสดชื่น	ผลิตภัณฑ์ ครีมกัญชง	ส่วนผสมสำคัญ ใบเตียน 10% วาสลินขาว 70% การบูร 1.5-2% เมทิลดีเอสดีเอส 7% สารสกัดกัญชง 2% น้ำมันระกำ 1.5-2% น้ำมันสระแทน 1.5-2% น้ำมันอบเชยเทศ 1.5-2% น้ำมันมะพร้าว 1.5-2% น้ำมันทานตะวัน 3.5% วิธีใช้ *ทาบริเวณที่คัน	ผลิต และจำหน่ายโดย วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ 111/1 หมู่ 6 ต.ช่องเม็ก อ.พบพระ จ.ตาก โทร : 093-2953589 089-6995205 Net wt. 12 กรัม 10-1-6400040880 VFB : EXP :
--	--	--	--



ภาพประกอบที่ 2 ผลิตภัณฑ์ยาหม่องกัญชงที่ได้รับการออกแบบ และพัฒนา



ภาพประกอบที่ 3 ผลิตภัณฑ์สบู่กัญชงที่ได้รับการออกแบบ และพัฒนา

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบ และพัฒนา
ผลิตภัณฑ์จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์
อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ที่พัฒนาขึ้น

รายงานผลการประเมิน	ความพึงพอใจ		ผลการประเมิน เชิงคุณภาพ
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
ผลิตภัณฑ์ชาักัญชง			
1. ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม	4.66	.48	ดีมาก
2. ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.59	.50	ดีมาก
3. บรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัสดุที่มีความเหมาะสม	4.72	.45	ดีมาก
4. ผลิตภัณฑ์แสดงถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่	4.72	.45	ดีมาก
5. มีการใช้ตัวอักษร ตัวเลข ที่สามารถอ่านได้ชัดเจน	4.67	.56	ดีมาก
6. มีการใช้สัญลักษณ์ที่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มได้ชัดเจน	4.75	.64	ดีมาก
7. มีข้อมูลหรือรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์	4.55	.66	ดีมาก
รวมผลิตภัณฑ์ชาักัญชง	4.66	.53	ดีมาก
ผลิตภัณฑ์ยาหม่องกัญชง			
1. ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม	4.60	.66	ดีมาก
2. ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.55	.64	ดีมาก
3. บรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัสดุที่มีความเหมาะสม	4.40	.80	ดีมาก
4. ผลิตภัณฑ์แสดงถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่	4.85	.40	ดี



ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายงานผลการประเมิน	ความพึงพอใจ		ผลการประเมิน เชิงคุณภาพ
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
5. มีการใช้ตัวอักษร ตัวเลข ที่สามารถอ่านได้ชัดเจน	4.40	.80	ดี
6. มีการใช้สัญลักษณ์ที่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มได้ชัดเจน	4.63	.54	ดีมาก
7. มีข้อมูลหรือรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์	4.55	.66	ดีมาก
รวมผลิตภัณฑ์ยาหม่องกัญชง	4.56	.64	ดีมาก
ผลิตภัณฑ์สบู่กัญชง			
1. ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม	4.41	.64	ดี
2. ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.53	.45	ดีมาก
3. บรรจุภัณฑ์ใช้วัสดุที่มีความเหมาะสม	4.39	.66	ดี
4. ผลิตภัณฑ์แสดงถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่	4.66	.56	ดีมาก
5. มีการใช้ตัวอักษร ตัวเลข ที่สามารถอ่านได้ชัดเจน	4.56	.50	ดีมาก
6. มีการใช้สัญลักษณ์ที่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มได้ชัดเจน	4.68	.45	ดีมาก
7. มีข้อมูลหรือรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์	4.56	.53	ดีมาก
รวมผลิตภัณฑ์สบู่กัญชง	4.54	.54	ดีมาก
ภาพรวม	4.58	.57	ดีมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ที่พัฒนาขึ้น มีภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายผลิตภัณฑ์ พบว่า:

ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ชากัญชงที่พัฒนาขึ้น ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 อยู่ในระดับดีมาก) และเมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัยเรียงตามลำดับได้ ดังนี้ 1) มีการใช้สัญลักษณ์ที่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มได้ชัดเจน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 อยู่ในระดับดีมาก) 2) ผลิตภัณฑ์แสดงถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ และบรรจุภัณฑ์ใช้วัสดุที่มีความเหมาะสม (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 อยู่ในระดับดีมาก) 3) มีการใช้ตัวอักษร ตัวเลข ที่สามารถอ่านได้ชัดเจน



(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 อยู่ในระดับดีมาก) 4) ผลิตรถยนต์ที่มีความสวยงาม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 อยู่ในระดับดีมาก) 5) ผลิตรถยนต์ที่มีความเหมาะสมกับการใช้งาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 อยู่ในระดับดีมาก) และ 6) มีข้อมูลหรือรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตรถยนต์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับดีมาก)

ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อผลิตรถยนต์ยี่ห้อที่พัฒนาขึ้น ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56) และเมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัยเรียงตามลำดับได้ ดังนี้ 1) ผลิตรถยนต์แสดงถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 อยู่ในระดับดีมาก) 2) มีการใช้สัญลักษณ์ที่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มได้ชัดเจน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 อยู่ในระดับดีมาก) 3) ผลิตรถยนต์มีความสวยงาม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับดีมาก) 4) ผลิตรถยนต์มีความเหมาะสมกับการใช้งาน และมีข้อมูลหรือรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตรถยนต์ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับดีมาก) และ 5) บรรจุภัณฑ์ใช้วัสดุที่มีความเหมาะสม และมีการใช้ตัวอักษรตัวเลข ที่สามารถอ่านได้ชัดเจน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 อยู่ในระดับดี)

ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อผลิตรถยนต์ส่วนบุคคลยี่ห้อที่พัฒนาขึ้น ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54) และเมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัยเรียงตามลำดับได้ ดังนี้ 1) มีการใช้สัญลักษณ์ที่สามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มได้ชัดเจน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 อยู่ในระดับดีมาก) 2) ผลิตรถยนต์แสดงถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 อยู่ในระดับดีมาก) 3) มีการใช้ตัวอักษร ตัวเลข ที่สามารถอ่านได้ชัดเจน และมีข้อมูลหรือรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตรถยนต์ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 อยู่ในระดับดีมาก) 4) ผลิตรถยนต์มีความเหมาะสมกับการใช้งาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 อยู่ในระดับดีมาก) 5) ผลิตรถยนต์มีความสวยงาม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 อยู่ในระดับดี) และ 6) บรรจุภัณฑ์ใช้วัสดุที่มีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 อยู่ในระดับดี)

อภิปรายผล

การออกแบบ และพัฒนาผลิตรถยนต์จากกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพร บ้านเสีราษฏร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตรถยนต์จากกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฏร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก พบว่าวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฏร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก มีความต้องการในการแปรรูปผลิตรถยนต์จากกลุ่ม เพื่อยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตรถยนต์จากกลุ่มในพื้นที่อำเภอบพพระ จังหวัดตาก จากการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการในการพัฒนาผลิตรถยนต์จากกลุ่มทั้งจากทางกลุ่ม



วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มลูกค้า จำนวน 30 ราย เพื่อให้ได้ความต้องการที่แท้จริงในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใยกล้วยง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายันท์ อินันใจ และ พระณัฐกร ญฎโร, (2565) ศึกษาเรื่อง การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมของ ตำบล กาญจนา อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า การศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมเกิดจากการการระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของ ผู้นำชุมชนทั้งท้องที่ ท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ได้รูปแบบผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

2. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์กล้วยงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพร บ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ความคิดเห็นที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากการวิเคราะห์ข้อมูลมี จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ชากัญชง สบู่กัญชง และยาหม่องกัญชง ซึ่งในการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วมเป็นการสร้างเอกลักษณ์ของท้องถิ่นควมมีรูปแบบที่ บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก คือ พืชประจำท้องถิ่นอย่าง กัญชง เช่น ไร่กัญชง และใบกัญชง เป็นต้น อยู่บนฉลากผลิตภัณฑ์ด้วย เพื่อชูจุดเด่นของพืชประจำท้องถิ่น และแสดงข้อมูลเกี่ยวกับคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์จากกัญชง และข้อมูลของวิสาหกิจ ชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เช่น ที่อยู่ โลโก้ของกลุ่มฯ และเบอร์โทรศัพท์เพื่อใช้สำหรับผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ หรือผู้บริโภคสามารถติดต่อกับผู้ประกอบการ ได้โดยตรงเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อซ้ำอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร ทั้งเรือง และ วลัยลักษณ์ พันธูรี, (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชง: ภูมิทัศน์วัฒนธรรม ของชาติพันธุ์ม้ง อำเภอบพพระ จังหวัดตาก พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงที่เกิดจาก ภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากกัญชงจากรากสู่ยอด เช่น ผ้ากัญชงผืน ผ้าคาดเอวกัญชง ชุดเสื้อผ้า กัญชง เซรั่มกัญชง มาส์คหน้ากัญชง และยาหม่องกัญชง เป็นต้น เกิดจากการถ่ายทอดเรื่องราว วิถีชีวิต ความหมาย ความเชื่อ ความศรัทธา บ่งบอกจิตวิญญาณความสร้างสรรค์อย่างร่วมสมัย ที่มุ่งเน้นภูมิทัศน์วัฒนธรรมอันนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้เป็นสินค้าและบริการทางวัฒนธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่

3. การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์จาก กัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลกับผู้บริโภคจำนวน 390 ราย โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัย ความน่าจะเป็น ด้วยวิธีแบบเฉพาะเจาะจง พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการ ออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกัญชงของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสรีราษฎร์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ที่พัฒนาขึ้น มีภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งผลิตภัณฑ์ชากัญชงมีระดับ



ความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.66 โดยผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมกับการใช้งาน บรรจุภัณฑ์ใช้วัสดุที่มีความเหมาะสม และมีข้อมูลหรือรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌวีพร โตวนิช, พีรพงศ์ โชคจักรเพชร และพรสันต์ พูลสวัสดิ์, (2558) เรื่อง การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร พบว่า การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการใช้งาน บรรจุภัณฑ์สามารถปกป้องสินค้าได้ มีอัตลักษณ์ และประกอบด้วย ความหมายของผลิตภัณฑ์ชุมชน ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลการศึกษวิจัย พบว่าวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก มีความต้องการที่จะผลักดัน และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกล้วยเนื่องจากภายในชุมชน และสมาชิกของกลุ่มเป็นเกษตรกรผู้เพาะปลูกกล้วยอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ขาดองค์ความรู้ในการแปรรูป และพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์กล้วยต่าง ๆ เช่น ได้ เช่น แยมพุทรีมนวดผม โลชั่น และยาสีฟัน เป็นต้น เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรดังกล่าว และเป็นพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกล้วยแก่กลุ่มฯ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาด้านการสร้างแบรนด์ และ ซอฟต์แวร์เวอร์ตามนโยบายรัฐบาลให้แก่วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านเสีราษฎร์ ตำบลช่องแคบ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เพื่อเชื่อมโยงให้ผู้บริโภคได้เห็นชัดเจนว่าการซื้อสินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ นอกจากได้ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน และมีคุณภาพในราคายุติธรรมแล้ว จะเป็นอีกทางหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนชาวบ้านที่ด้อยโอกาสให้สามารถพึ่งตนเอง มีรายได้ในการช่วยเหลือครอบครัว เป็นการเพิ่มจุดขายไปยังกลุ่มเป้าหมายที่อยากสนับสนุน และกระจายรายได้ให้แก่คนในชุมชนอีกด้วย

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2564). การใช้ประโยชน์จากกล้วยและ กล้วยาเชิงพาณิชย์ในเนเธอร์แลนด์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.ditp.go.th/contents_attach/559598/559598.pdf. เข้าถึงเมื่อ 12 กันยายน 2567.



- ตวิพร โตวนิช, พืรพงศ์ โชคจักรเพชร และพรสันต์ พูลสวัสดิ์. (2558). “การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน : อาหารและสมุนไพร”. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. ปีที่ 4 ฉบับที่ 1. หน้า 55- 66.
- ธนากร ทั้งเรือง และ วลัยลักษณ์ พันธุ์. (2567). “การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกล้วย: ภูมิทัศน์วัฒนธรรมของชาติพันธุ์ม้ง อำเภอพบพระ จังหวัดตาก”. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี. ปีที่ 16 ฉบับที่ 1. หน้า 54-68.
- ประทีปใจ สุวรรณธาดา และศักดิ์ชาย สิกขา. (2561). “การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา : ในเขตพื้นที่ภาคอีสาน ตอนบน”. วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม). หน้า 137-155.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2557). **หลักการและวิธีการเขียนงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน.
- สายัณห์ อินันใจ และ พระณัฐกร ฌฎกโร. (2565). “การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมของ ตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่”. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง. ปีที่ 11 ฉบับที่ 3. หน้า 147-161.